

Jan Hus

Życie, myśl, dziedzictwo

Jan Hus

Życie, myśl, dziedzictwo

Jan Hus

Życie, myśl, dziedzictwo

redakcja naukowa
Paweł Kras, Martin Nodl

Instytut Historii PAN
Warszawa 2017

Recenzja wydawnicza
prof. dr hab. Hanna Zaremska
dr hab. Tomasz Gałuszka OP

Redakcja i korekta w j. polskim
Jolanta Rudzińska

Redakcja i korekta w j. czeskim
Martin Nodl

Indeks
Jolanta Rudzińska
Martin Nodl

Tłumaczenie streszczeń
Paweł Kras oraz – do swoich tekstów – Pavel Soukup i Dušan Coufal

Korekta streszczeń
Michael Van Dussen

Opracowanie graficzne i projekt okładki
Dariusz Górski

Na okładce
Odarcie Jana Husa z szat kapłańskich i przekazanie go w ręce władz świeckich,
Ulrich von Richental, *Chronicon Concilii Constantiensis*, Národní knihovna České republiky, rkps VII A 18, f. 11r

© Copyright by Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk

ISBN 978-83-65880-09-3

Publikacja dotowana ze środków publicznych
Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Prace autorów czeskich zostały przygotowane w ramach projektu Grantové agentury České republiky P405/12/G148 „Kulturní kódy a jejich proměny v husitském období”

Wydanie I, Warszawa 2017

Instytut Historii PAN
Rynek Starego Miasta 29/31
00-272 Warszawa
22 831 02 61-62, w. 44
www.ihpan.edu.pl
<http://ksiegarnia-ihpan.edu.pl>
wydawnictwo@ihpan.edu.pl

Druk i oprawa Fabryka Druku

*Pamięci
Profesora Stanisława Byliny
(1936–2017),
Mistrza i Przyjaciela*

*Památce
Prof. Stanisława Byliny
(1936–2017).
Přítele a vynikajícího badatele*

SPIS TREŚCI

WOJCIECH KRIEGSEISEN, <i>Słowo wstępne</i>	9
PAWEŁ KRAS, MARTIN NODL, <i>Wstęp: 600 lat sporu o Jana Husa – próba bilansu</i>	13
FRANTIŠEK ŠMAHEL, <i>Jan Hus przed sądem soboru i w ocenie historyków</i>	53
PAWEŁ KRAS, <i>Reformatio ecclesiae w nauczaniu Jana Wiktora i Jana Husa</i>	71
MARTIN NODL, <i>Mezi autoritou a poslušností. Eklesiologie versus praktické náboženství</i>	111
DUŠAN COUFAL, <i>Concilium verum contra simulatum. Kvestie Jakoubka ze Stříbra o autoritě koncilů v ideovém a historickém kontextu</i>	129
KRZYSZTOF BRACHA, <i>Jan Hus jako kaznodzieja i promotor kaznodziejstwa</i>	167
PAVEL SOUKUP, <i>Kazatelský provoz v Betlémské kapli v době Husově</i>	193
ANNA PANER, <i>Jan Hus o małżeństwie i rodzinie</i>	219
PAVLÍNA CERMANOVÁ, <i>Nebiblická prorocství v husitství</i>	237
HENRYK GMITEREK, <i>Jan Hus i husytyzm w tradycji polskiego Kościoła braci czeskich</i>	259
JAROSŁAW NIKODEM, <i>Jan Hus Jiříego Kejřa</i>	273
WOJCIECH IWAŃCZAK, <i>Epoka husycka w badaniach Romana Hecka</i>	289
<i>O studiach bohemistycznych, husytyzmie i czeskich przyjaźniach. Fragmenty niedokończonego wywiadu z Profesorem Stanisławem Byliną</i>	303
Indeks osobowy	327

TABLE OF CONTENTS

WOJCIECH KRIEGSEISEN, <i>Preface</i>	9
PAWEŁ KRAS, MARTIN NODL, <i>Introduction: 600 year controversy about Jan Hus – a nuanced overview of research</i>	13
FRANTIŠEK ŠMAHEL, <i>Jan Hus before the council and in the opinion of historians.</i>	53
PAWEŁ KRAS, <i>Reformatio ecclesiae in the teachings of John Wyclif and Jan Hus</i>	71
MARTIN NODL, <i>Between authority and obedience. Ecclesiology versus religious practice</i>	111
DUŠAN COUFAL, <i>Concilium verum contra simulatum. Jakoubek of Stříbro's Quaestio on the authority of the councils in the intellectual and historical context</i>	129
KRZYSZTOF BRACHA, <i>Jan Hus as a preacher and a promotor of preaching.</i>	167
PAVEL SOUKUP, <i>Preaching in the Bethlehem Chapel in the times of Hus</i>	193
ANNA PANER, <i>Jan Hus on marriage and family.</i>	219
PAVLÍNA CERMANOVÁ, <i>Non-biblical prophesies in the Hussite movement.</i>	237
HENRYK GMITEREK, <i>Jan Hus and Hussitism in the traditions of the Polish Church of Bohemian Brethren</i>	259
JAROSŁAW NIKODEM, <i>Jan Hus in the writings of Jiří Kejř</i>	273
WOJCIECH IWAŃCZAK, <i>The Hussite period in the studies of Roman Heck.</i>	289
<i>On Bohemian studies, Hussitism and Czech friends. Fragments of an unfinished interview with Professor Stanisław Bylina</i>	303
Index of persons	327

W 2015 r. od śmierci Jana Husa w Konstancji upłynęło 600 lat. Nasza wiedza na temat tego dramatycznego wydarzenia jest stosunkowo bogata, choć wydaje się, że wciąż niepełna. Życie i działalność mistrza Jana wpisały się w dzieje historycznego fenomenu, jakim była rewolucja husycka. Hus był postacią kluczową w dziejach czeskiego ruchu reformatorskiego, który rozwinął się w drugiej połowie XIV w., a którego kulminacja przypadła na pierwsze dekady następnego stulecia. Jego charyzmatyczna posługa kaznodziejska i liczne wystąpienia publiczne nadały temu ruchowi specyficzny kształt i dynamikę, choć wciąż dyskutuje się na temat bezpośredniego wpływu Husa na bieg zdarzeń, które doprowadziły do trwającego dwie dekady ostrego konfliktu między husyckimi Czechami a łacińskim chrześcijaństwem [...].

Prezentowany tom zawiera dziesięć artykułów stanowiących pokłosie konferencji pt. „Mistrz Jan Hus: życie, myśl, dziedzictwo”, zorganizowanej 6–7 listopada 2015 r. w Warszawie przez Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk we współpracy z Centrum Studiów Średniowiecznych Czeskiej Akademii Nauk, a także przekład artykułu Františka Šmahela. Dołączono do tego fragmenty wywiadu ze zmarłym niedawno Profesorem Stanisławem Byliną, który był jednym z inicjatorów i organizatorów wspomnianej konferencji.

(ze *Wstępu*)

